

Goed Nieuwsbrief



Nr. 123

april 2024

De Goed Nieuwsbrief is een uitgave van Roelof Tichelaar en heeft als doelstelling:

- de verspreiding van christelijke spiritualiteit
- het informeren over geestelijke hulpverlening en weerbaarheid
- het aankondigen van nieuwe ontwikkelingen, lezingen en boeken

Voor meer informatie op internet: www.roeloftichelaar.nl en www.weerbaarheidstrainer.nl

Instagram: www.instagram.com/roeloftichelaar

Heb je de Goed Nieuwsbrief van iemand anders doorgestuurd gekregen en wil je deze in de toekomst ook zelf ontvangen, of stel je de ontvangst niet langer op prijs, stuur dan een e-mail naar: info@roeloftichelaar.nl.

Je kunt ook schrijven naar: Roelof Tichelaar, Schutstraat 112, 7901 EH Hoogeveen.

En bellen mag natuurlijk ook: (0528) 320701.

Het overnemen van de inhoud mag, maar dan graag met bronvermelding. Ken je mensen die mogelijk geïnteresseerd zijn in deze Goed Nieuwsbrief, stuur hem gerust door!

Alle eerder verschenen edities van de Goed Nieuwsbrief zijn te vinden op www.roeloftichelaar.nl

De Goed Nieuwsbrief is en blijft natuurlijk gratis. Een **vrijwillige donatie** is echter van harte welkom. Dat kan op bankrekeningnummer (IBAN:) **NL28INGB0749790989** (BIC: INGBNL2A) t.n.v. R. Tichelaar te Hoogeveen, onder vermelding van 'gift'.

Inhoud:

Beste mensen	2
Sekteleiders: wolven in schaapskieren	3
Boekbespreking: 'Weerbaar met hoofd, hart en handen'	6

Beste mensen

Welkom in deze 123^e Goed Nieuwsbrief, met als hoofdthema: ‘Sekteleiders: wolven in schaapskleren. Veel mensen zijn in onze tijd spiritueel zoekende. Tijdens die zoektocht kunnen ze heel wat tegenkomen op hun pad. Het aanbod is groot: cursussen, workshops, gespreksgroepen, trainingen, lezingen en beurzen zijn de afgelopen decennia als paddenstoelen uit de grond gerezen. Maar ook mensen die zich als medium presenteren, zoals Gerrit Jan van Dorsten, die zijn gezin jarenlang gevangen hield in zijn boerderij in Ruinerwold en zichzelf als apostel en zelfs als de Messias zag.

Als spreekbuis van God en Zijn geestenwereld regeerde hij met harde hand over zijn gezinsleden. Tegenspraak werd niet geduld en aan de boodschap die hij doorgaf mocht niet getwijfeld worden. Voor de gemiddelde mens zijn dit allemaal duidelijke rode vlaggen. Voor een kind dat in zo’n gezin opgroeit echter niet. Maar veel vaker gebeurt het dat een sekteleider veel strategischer te werk gaat en zo zijn aanhangers aan zich weet te binden. Daarom in deze Goed Nieuwsbrief onder andere aandacht voor dit onderwerp. Ik heb daarbij gebruik gemaakt van het hoofdstuk dat ik hierover heb geschreven in mijn boek *‘Weerbaar met hoofd, hart en handen – hoe stel je je grenzen?’* (1)

Momenteel wordt er gewerkt aan de afronding van mijn boek *‘Terug naar de Bron – leven vanuit je spirituele identiteit’*. Ik hoop dat het boek voor de zomer klaar is.

Ik wens je veel leesplezier en inspiratie toe.

Roelof Tichelaar

(1) Roelof Tichelaar, ‘Weerbaar met hoofd, hart en handen – hoe stel je je grenzen?’, uitgegeven door Ankh Hermes, Utrecht (2011) Zie ook de boekbespreking, verderop in deze nieuwsbrief.



Sekteleiders: wolven in schaapskleren

Een spirituele zoektocht kan niet alleen boeiend, maar soms ook gevaarlijk zijn. Want naast de zuivere initiatieven die op spiritueel gebied ontstaan, lopen mensen ook tegen kwakzalvers en zelfs sekteleid(st)ers aan: mensen die zich als geestelijk leraar opwerpen, maar die in wezen op macht belust, manipulatief en dus levensgevaarlijk zijn. Onder hen zijn echter ook mensen die zélf niet in de gaten hebben waar ze eigenlijk mee bezig zijn. Zonder dat ze het door hebben, is er een negatieve geestelijke kracht die hen in de greep heeft of zijn ze blind geworden voor de overheersing van hun eigen ego.

Bij een sekte denken we meestal niet als eerste aan Nederland. Maar toch speelt zich in ons kleine landje op dit gebied ook heel wat af. In mijn praktijk heb ik diverse keren te maken gehad met mensen die hun kind, ouder, zus, broer of vriend/vriendin hebben verloren aan de invloed van een sekte. Soms komen zelfs hele gezinnen onder de macht van een sekteleider te staan. En wat mij daarbij opvalt, is dat de slachtoffers meestal zeer intelligente mensen zijn, waarvan de meeste mensen het nooit zouden verwachten. De dierbaren aan de zijlijn vragen zich dan ook meestal geschokt af ‘hoe hij of zij zo stom had kunnen zijn’. Toch moeten we de strategie van manipulatieve en onzuivere leiders niet onderschatten.

Meestal begint alles met een zoektocht, omdat mensen een leegte in zichzelf voelen. Er zijn veel vormen van leegte en andere psychische patronen die hierin een rol kunnen spelen: het ontbreken van een gelukkige relatie, mensen die te kampen hebben met onverwerkt verdriet, een depressie of andere psychische klachten, het hebben van een laag zelfbeeld en beperkte eigenwaarde, extreme gevoeligheid voor uitdagingen, een lege-nest fase, eenzaamheid, enzovoort. Het gaat dus in het algemeen om mensen die graag iets willen bereiken en die gezien, gewaardeerd en liefgehad willen worden. En wie wil dat niet? Dit zijn basisbehoeften die ieder mens in zichzelf zal herkennen. Daarom moeten we allemaal alert zijn.

Een ‘gevaarlijke leraar’, zoals een sekteleider, vult meestal een leegte in mensen op, waardoor een afhankelijke relatie ontstaat. Dit, terwijl geestelijke groei er juist toe zou moeten leiden dat we alles, inclusief onze unieke verbinding met God, in onszelf kunnen vinden en dat dit nooit zomaar via iemand anders kan of mag gaan. Ook de geestelijke krachten waarmee leraren zich verbinden, moeten op zuiverheid worden getoetst. (*Onder andere in Goed Nieuwsbrief 1 heb ik hier aandacht aan besteed.*)

Heel vaak dragen de slachtoffers ook patronen van minderwaardigheidsgevoelens in zich mee. Vanuit hun onzekerheid en hun lage zelfbeeld voelen ze zich vereerd als ze in aanraking komen met een ‘bijzondere leraar’ en op het moment dat deze leraar hen een speciale plaats of taak toebedeelt, kan hij al helemaal niet meer stuk. Ze voelen zich ‘uitverkoren’ en ‘speciaal’.

Hierdoor gaan ze de waarde van hun leven ontlenen aan een organisatie of de leider ervan, waardoor hun identiteit hier langzaam mee wordt vermengd.

Onzuivere leiders – en zeker sekteleiders – zijn meestal zeer intelligente en strategische mensen. Ze zijn psychologisch goed onderlegd en ruiken hun prooi al op grote afstand. Ze kennen de patronen die mensen zwak en onzeker maken, waar ze vervolgens heel subtiel op inspelen.

Hoe herken je nou een dergelijke gevaarlijke leider of leraar? Allereerst moet je alle vooringenomen beelden die je van een sekteleider hebt, loslaten. Want meestal zijn het juist de charismatische mensen waar je het niet van verwacht. Vooringenomen beelden beperken het zicht op de werkelijkheid en daarom moet je proberen heel objectief en van gezonde afstand naar iemand te kijken om eventuele gevaren zuiver te kunnen waarnemen. Doe je dit niet, dan kom je al snel in de valkuil van naïviteit en goedgelovigheid terecht.

Zo hoeft er bijvoorbeeld helemaal geen sprake van te zijn dat zo’n leider of leraar een grote organisatie of een hele schare volgelingen om zich heen heeft. Er zijn in Nederland sekten van maar een paar mensen. Maar de gevangenschap waarin zij verkeren, is er niet minder om.

De strategische en manipulatieve technieken van de leider zorgen ervoor dat zijn of haar slachtoffers loyaal aan hem of haar blijven en daarom is de gevangenschap louter psychologisch en soms ook

spiritueel. Als buitenstaander sta je dan met open mond te kijken en je vraagt je af hoe het mogelijk is dat mensen dit zelf niet inzien. Maar dat is dan ook meteen de grote machteloosheid en frustratie van de bezorgde familieleden of vrienden van het slachtoffer.

Een sekteleider heeft meestal een groot ego en is vaak dominant en autoritair, wat evenwel bedekt kan gaan onder een mantel van heilige nederigheid en bescheidenheid. Ooit las ik een veelzeggende definitie van zo'n valse vorm van bescheidenheid, namelijk: 'uitgestelde hoogmoed die slechts het juiste moment afwacht'.

Meestal is er bij zo'n sekteleider geen ruimte voor discussie. Kritische opmerkingen worden afgedaan als 'dan ben je nog niet zo ver' of 'om dit helemaal te doorgronden en doorvoelen, moet je eerst verder op je spirituele weg gevorderd zijn'. Neutrale mensen herkennen hier meteen een enorme arrogantie in, maar mensen die in zo iemand geloven, twijfelen alleen maar aan zichzelf. Soms worden mensen ook vernederd doordat ze in het bijzijn van anderen door de leider worden bestraft. Er wordt hen verweten dat ze op deze manier de 'goddelijke bedoelingen' ondermijnen of blokkeren. Dit veroorzaakt in onzekere mensen meteen een schuldgevoel, waardoor ze deze bestraffing gewillig ondergaan. Ze hebben het immers verdiend. Zo raken ze steeds meer verstrikt in een sfeer van angst.

Mensen die wél kritisch blijven en de leider daarmee confronteren, worden zonder meer uit de sekte gezet, omdat ze een bedreiging vormen voor de autoriteit van de leider.

Een sekteleider kan geen andere autoriteit om zich heen verdragen, omdat zijn of haar ego dan minder macht kan uitoefenen. Sekteleiders beschikken zelf alleen maar over een holle autoriteit en daarom vormt iedere andere échte autoriteit om hen heen een directe bedreiging.

Een ander kenmerk van een sekteleider is dat hij of zij geen zelfkritiek heeft en daardoor ook zelden over humor beschikt. Immers: dankzij humor kunnen we ook wat lichtvoetig naar onszelf kijken. Door een gezonde zelfspot laten we zien dat we niet volmaakt zijn en dat we allemaal wel wat neurotische trekjes hebben. Als we hierom kunnen lachen, getuigt dat van een gezonde dosis eigenwaarde. Dan hebben we het niet nodig om vereerd te worden, maar zijn we in alle eenvoud tevreden met onszelf. We hoeven niet zo moeilijk te doen en zwaar op de hand te zijn; al het menselijke mag er zijn. De humor maakt ons duidelijk dat we ook aardse kanten hebben en dat we daar niet van hoeven te schrikken. In de humor komt onze aardse breekbaarheid en onvolmaaktheid aan het licht.

Een sekteleider kan zich dit niet permitteren, want dan valt hij of zij door de mand. Het beeld dat hij of zij al die tijd aan de volgelingen heeft voorgespiegeld, is dat van een evenwichtig en bijzonder mens met grote spirituele capaciteiten. Zo iemand kan het zich niet veroorloven dat zijn of haar neurotische trekjes aan het licht komen.

Nog een eigenschap van een sekteleider kan zijn dat hij altijd zal proberen zijn slachtoffers te isoleren van zijn of haar familie en vrienden. Daarmee worden eventuele kritische blikken, die de wil van de sekteleider doorkruisen, buiten werking gesteld. Daarnaast wordt een slachtoffer, door de eenzaamheid die hierdoor ontstaat, nog meer gestimuleerd de geborgenheid binnen de sekte te zoeken. Maar voor alle duidelijkheid: niet alle eigenschappen die ik hier opnoem, hoeven voor te komen.

We moeten ons ook niet alleen blindstaren op de eigenschappen van die gevaarlijke leraren, maar moeten ook kijken naar de drijfveren die mensen onder de vleugels van een sekteleider brengen. Mensen die hun toevlucht zoeken in een sekte, kunnen daarmee proberen de wereld en hun eigen verantwoordelijkheden te ontvluchten. Sommigen kunnen het leven niet aan en zoeken naar een beschermende gemeenschap waarin ze zich kunnen onttrekken aan het dagelijkse leven.

Soms zijn het ook de mensen zelf die een geestelijk leraar teveel op een voetstuk plaatsen, terwijl zo iemand daar misschien helemaal niet op zit te wachten. Mensen kunnen soms heel bewonderend en vererend over dergelijke leraren spreken; dit is iets waarmee de waarheid niet is gediend. Immers: ook de geestelijk leraren zijn slechts mensen zoals jij en ik. Ze zijn net zo min volmaakt en hebben ook hun neurotische trekjes en beperkingen. Dat is niet erg; een goede leraar zal dit bij zichzelf herkennen en dus ook niet hoogdravend over zichzelf doen. Bovendien zal hij of zij het werkelijk betreuren als mensen een soort afgod van hem of haar maken, want daarmee laten de mensen zien dat ze de geestelijke boodschap die zo iemand brengt, totaal niet hebben begrepen. Toch kan een dergelijke verering ook voor de leraar een verleiding vormen. Daarom moet iedereen die een begeleidende rol heeft op spiritueel gebied hierop bedacht zijn en zal hij of zij telkens weer kritisch naar zichzelf moeten kijken om voor deze valkuil behoed te blijven.

Zoals ik al aangaf, bevinden de gevaarlijke leraren zich niet alleen onder de sekteleiders die een groot aantal volgelingen om zich heen hebben verzameld. Ook in het klein komt spirituele gevangenschap voor: in spirituele gespreksgroepen bijvoorbeeld, waarin de gespreksleid(st)er op handen wordt gedragen en wordt vereerd. Zelfs binnen huwelijken vindt dit plaats, doordat de ene partner een sektarische invloed heeft op de andere. Maar ook vinden we deze mensen onder geestelijke hulpverleners of mediums die uit zijn op macht.

Waar moet je op letten om te voorkomen dat je in de macht raakt van zo'n gevaarlijke leraar? Hoe kun je ervoor zorgen dat je weerbaar bent en dat je je eigen grenzen goed bewaakt?

Ten eerste: wees kritisch en durf je eigen pad te volgen. Denk nooit: 'Wie ben ik dat ik het anders zie of voel dan deze leraar?' Neem jezelf serieus en blijf dichtbij jezelf.

Ten tweede: gebruik daarbij je gezonde verstand én je intuïtie (intuïtie staat bij mensen die teveel in hun hoofd zitten nogal eens op een laag pitje!). Bedenk dat je ook in dromen waarschuwendes signalen kunt krijgen! Durf ook naar de kritische opmerkingen uit je omgeving te luisteren en ga discussies hierover niet alleen maar uit de weg.

Ten derde: plaats nooit iemand op een voetstuk. Besef goed dat we allemaal mensen zijn die natuurlijk van elkaar kunnen leren. Vergeet nooit dat we gelijkwaardig zijn en allemaal zijn behept met zwakheden. De leraar is niet 'verder' dan jij. Denk nooit: 'Wie ben ik om hieraan te twijfelen?'

Ten vierde: bewaak je vrijheid in alles. Op het moment dat jij je onvrij begint te voelen, moet je ingrijpen door de confrontatie aan te gaan en/of afstand te nemen. Als je herhaaldelijk wordt aangemoedigd allerlei contacten te verbreken, moet je op je hoede zijn. Alle vormen van manipulatie wijzen op een negatieve kracht die werkzaam is. Maar ook als je alleen maar het vage gevoel hebt dat jouw ruimte in je leven je wordt ontnomen, is dat een belangrijk signaal.

Ten vijfde: kies zorgvuldig het geestelijk voedsel dat bij jou past. Dat betekent dat je altijd geestelijk voedsel mag weigeren. Het geestelijk voedsel dat wordt opgediend (waarmee ik dus doel op alles wat de leraar verkondigt), moet goed smaken en mag niet al te zwaar op de maag liggen. Toets kritisch de vruchten die in jezelf tevoorschijn komen. Anders gezegd: wat word je ervan? Wat doet het met je?

Ten zesde: let goed op wat de reactie van de leraar is als je je ergens kritisch over uitlaat. Luistert hij of zij werkelijk en word je in je waarde gelaten of heeft hij of zij een monopolie op de waarheid? Als een leraar onfeilbaarheid uitstraalt, is dat een slecht teken.

Ten zevende: is er ruimte voor humor of is de sfeer zwaar en beladen? Wordt er gelachen en is er ook nog iets van zelfspot te bespeuren? Zo niet, dan moet je des te meer alert zijn.

Dit zijn zo enkele kritische punten die je altijd in de gaten moet houden, zodra je te maken krijgt met iemand die zich als leider of leraar opwerpt. Al die punten hebben in zekere zin te maken met weerbaarheid: het bewaken van je eigen grenzen en het opkomen voor jezelf wanneer dat nodig is. Om je grenzen te kunnen bewaken, moet je die eerst goed leren kennen. Een te grote gretigheid kan je blind en doof maken voor de waarschuwendes signalen die eventueel in je naar boven komen.

Natuurlijk zijn niet alle leraren en leiders gevaarlijk. Mensen die zich vanbinnen tot deze taak geroepen weten, hebben echter wel een grote verantwoordelijkheid. Zij zijn degenen die de vrijheid van hun toehoorders moeten helpen bewaken. Zij moedigen hen aan om zélf tot eigen inzicht te komen en laten ook ruimte open voor andere meningen. Ze zullen de mensen onophoudelijk wijzen op de directe verbinding met God die in het hart van ieder mens te vinden is. Ze kunnen tegen kritiek en beschikken over een gezonde dosis zelfspot en relativiseringsvermogen. Ze pretenderen niet dé waarheid in huis te hebben, maar verkondigen in alle vrijheid hún waarheid.

Als die ruimte er is, dan kun je misschien een tijdje het één en ander van zo iemand leren. Want meestal is het een tijdelijk samen op weg gaan en moet je op een gegeven moment helemaal zelfstandig je weg gaan. Door een goede leraar wordt die groeiende zelfstandigheid dan ook van harte toegejuicht. Want we zijn allemaal op reis naar datzelfde doel en tijdens die reis mogen we van elkaar leren en mogen we de inzichten vrij met elkaar delen. Soms zijn we de leraar en andere keren de leerling.

Boekbespreking

Mijn boek 'Weerbaar met hoofd, hart en handen' is in 2011 verschenen bij Uitgeverij Ankh Hermes. Het is gelukkig nog steeds verkrijgbaar. In het verlengde van het onderwerp van deze Goed Nieuwsbrief, leek het me goed dit boek opnieuw onder de aandacht te brengen.

Alle leven heeft een unieke grens. Grenzen moeten gerespecteerd, maar ook beschermd worden. Mensen moeten voor zichzelf kunnen opkomen. In dit boek laat ik zien dat echte weerbaarheid met onze innerlijke kern verbonden moet zijn, wil die een wezenlijke kracht voor ons worden. We moeten onszelf kennen en eventuele blokkades uit de weg ruimen, zodat de innerlijke kracht vrij komt.

Vele aspecten van fysieke, psychische, verbale en spirituele weerbaarheid komen aan de orde. Het boek leidt je naar echte weerbaarheid en langs de bijbehorende valkuilen. Het laat je heel concreet zien hoe je op een effectieve manier de confrontatie aan kunt gaan om persoonlijke grenzen te beschermen. Kortom, het laat je de kracht voelen die nodig is om weerbaar te kunnen zijn met hoofd, hart en handen. Een kracht die bedoeld is om in dienst te staan van de liefde.



'Dit boek belicht weerbaarheid in al zijn facetten op een concrete en toegankelijke manier. Met herkenbare voorbeelden en deskundige informatie biedt het de lezer stof tot nadenken en oefenen. De kracht van het boek is dat de auteur niet alleen technische aanwijzingen geeft om vaardigheden te vergroten, maar ook vanuit de persoonlijke en spirituele beleving aantoont dat weerbaarheid een proces is van innerlijke groei.'

Clara Stahlie-, hoofddocent Landelijke Opleiding Docent Weerbaarheid

ISBN 97890 202 05138

Prijs € 18,50 plus € 4,- verzendkosten

Omvang 160 bladzijden, paperback

Formaat 13,5 x 21 cm

Dit boek is rechtstreeks te bestellen via e-mail: info@roeloftichelaar.nl
Vergeet niet uw adres te vermelden.